

Mary Wollstonecraft

(*1759 Londonas - †1797 Somerstaunas)

Prasidėjus Prancūzijos Revoliucijai, visi kalbėjo apie „Rights of Man“ („Žmogaus teises“ arba „Vyro teises“, *Man* – ang. reikšmė „žmogus“ arba „vyras“), - būtent taip vadinosi 1791 m. pasirodęs ir didelę įtaką to laikmečio visuomenei padaręs Thomas Paine bukletas. Tikrąją ta žodžio prasme, tai reiškė, kad šiame kontekste apie moteris net nebuvo užsiminta. Tiesa, būdavo pasisakymų už moterų teises, tačiau knyga, iššaukusi šiuolaikinį feminisčių judėjimą, - 1792 m. išleista „Moterų teisių gynimas“ (*A Vindication of the Rights of Woman*). Jos autorė Mary Wollstonecraft buvo ir anksčiau įsitraukusi į kelių radikalių politinių grupių judėjimus. Jos manymu, moterys yra laikomos spąstose ir jas išlaisvinti gali tik švietimas bei išsilavinimas. Todėl ji reikalavo pilnaverčių civilinių ir politinių teisių moterims.

„Moterys turi turėti savo atstovių, vietoje to, kad būtų priverstinai valdomos, nesuteikiant jokios teisės dalyvauti valdžios sprendimuose“, - sakė ji.

Liberalus individualizmas – taip galima apibūdinti Mary Wollstonecraft pažiūras. Jos politinis kredo - lygios teisės ir lygybė prieš įstatymą. Galima būtų suabejoti, ar

šiandien ji palaikytų kai kurias modernaus feminizmo kryptis, tokias kaip *Affirmative Action* (1961m. valstybinė programa Amerikoje, siekianti lygių teisių įtvirtinimo, kuri išsigimė taip, kad įdarbinant didesnis dėmesys buvo skiriamas ne asmens kvalifikacijai, bet lyčiai ar rasei) ir *Gender Quotas* (moterų / vyrų skaičiaus proporcingumo siekis). Vėliau ji ištekėjo už individualisto anarchisto rašytojo William Godwin, nors prieš tai abu smerkė santuoką kaip opresinę instituciją. Jų duktė Mary ištekėjo už poeto Percy B. Shelley, o vėliau ji išgarsėjo kaip romano „Frankenstein“ autorė.

Literatūra:

Carol H. Poston (Redakt.): *A Vindication of the Rights of Woman: An Authoritative Text; Backgrounds; The Wollstonecraft Debate; Criticism* (Norton Critical Editions), Cambridge 1998.

Claire Tomalin: *The Life and Death of Mary Wollstonecraft*, New York 1975.

Šaltinis:

Friedrich Naumann Institutas
http://www.fnst-freiheit.org/webcom/show_article.php/_c-1144/_lkm-1091/i.html

Paruošė: Detmar Doering